

РЕШЕНИЕ

№ 462

гр. София , 10.05.2021 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 1-ВИ ГРАЖДАНСКИ в публично заседание на петнадесети април, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Елизабет Петрова
Членове:	Катерина Рачева Мария Райкинска

като разгледа докладваното от Катерина Рачева Въззивно гражданско дело № 20211000500038 по описа за 2021 година

при участието на секретар Диана Анчкова, за да се произнесе, взе предвид следното :

С решение №260709 по гр.д. 5666/2019 г. СГС, ГО, 29 състав е осъдил ЗК „Лев инс“ АД да заплати на Р. Г. Г., действаща със съгласието на своята майка и законен представител П. П. Г. на основание чл. 432, ал. 1 от КЗ сумата от 63000 лева, представляваща застрахователно обезщетение за претърпените от нея неимуществени вреди от причинените ѝ травматични увреждания – черепно-мозъчна травма; мозъчна контузия; малък епидурален хематом; травматичен кръвоизлив под меките мозъчни обвивки; контузия и разкъсно-контузна рана на челната област на главата; разкъсно-контузна рана върху корена на носа ляво, близо до вътрешния клепачен ъгъл; многофрагментно счупване на носните кости; частично счупване на коронките на 11, 21, 31 и 32-ри зъби; контузия и охлузване на лявата част на лицето, в резултат от осъществено на 23.10.2018 г. в гр. София, бул. „Лазар Михайлов“ в района на № 86А пътнотранспортно произшествие по вина на водача на БМЦ Белде – И. Й. Т., чиято деликтна отговорност е обезпечена чрез договор за застраховка Гражданска отговорност със ЗК „Лев инс“ АД, заедно със законната лихва върху тази сума от 09.01.2019 г. до окончателното ѝ изплащане, и на основание чл. 78, ал. 1 от ГПК сумата 189 лева - разноски по производството, като е отхвърлил иска за разликата над уважения размер от 63000 лева до пълния предявен размер от 150000 лева и акцесорната претенция за периода от 23.10.2018 г. до 08.01.2019 г. включително.

Срещу решението е подадена въззивна жалба от Р.Г. в отхвърлителната част за главния

иск. В нея се поддържа, че обезщетението от 90 000 лева е занижено предвид уврежданията и трайните негативни последици, както и че не е налице принос в размер на 30 %, тъй като въобще не е имало пресичане на пътното платно.

На въззивната жалба е постъпил отговор от застрахователното дружество, което е подало и насрещна въззивна жалба срещу осъдителната част на решението. Доводите на ЗК „Лев инс“ АД са, че въобще не е налице деликт, тъй като вина за инцидента имат ищцата и нейният придружител Л. Г. С..

На насрещната въззивна жалба е подаден отговор, в който същата се оспорва.

Страните не са направили доказателствени искания в жалбите си, но с молба от 06.04.2021 г. ищцата е представила медицински документи, приети от въззивната инстанция в с.з. от 15.04.2021 г.

При извършената служебна проверка на основание чл.269 от ГПК, съдът намира, че обжалваният съдебен акт е постановен от законен състав на родово компетентния съд, в изискуемата от закона форма, по допустим иск, предявен от и срещу процесуално легитимирани страни с правно основание чл. 432 от КЗ.

Пред въззивната инстанция не е спорно, че на 23.10.2018 г. в град София на бул. „Лазар Михайлов“ в района на № 86А в пътен инцидент са участвали застрахован при ответника водач на автобус БМЦ Белде, движещ се в посока от ул. „Руски войн“ към ул. „Знание“ и пешеходката Р. Г. Г., като последната е получила травми. Спорно е наличието на елементите от фактическия състав на непозволеното увреждане, ако е налице деликт, какво е справедливото обезщетение за неимуществени вреди и налице ли е принос на пострадалата и в каква степен за настъпване на инцидента, а оттам и на вредите.

Предявеният иск е с правно основание чл. 432, ал.1 от КЗ, вр. с чл. 45 от ЗЗД, вр. чл.86, ал. 1 от ЗЗД.

По спорния въпрос за наличието на деликт въззивният съд намира следното.

От заключенията на съдебно-автотехническата и комплексна експертизи и показанията на Л. С., вуйчо на майката на ищцата, закарал я до мястото, от което тя е предприела пресичане на булеварда и на застрахования водач И. Т. се установява следният механизъм на пътния инцидент. Свидетелят С., който обичайно карал ищцата до училище, спрял на място, на което обичайно я оставял, след което тя пресичала, както се опитала да направи и в случая, в района на № 86А на бул. „Лазар Михайлов“ върху затревена ивица, а Р., пътуваща на задната седалка, излязла от задната дясна врата на автомобила и тръгнала назад към задната част на същия, за да предприеме пресичане на платното за движение на булеварда. Когато детето достигнало задната част на автомобила, то тръгнало напречно на платното за движение, за да го пресече, слязло на платното, в която част не е имало пешеходна пътека и е започнало да го пресича, като в района до мястото на удара е

изминало около 1.7 м. Преминавайки покрай спрения автомобил, в който се е возило, детето било блъснато от задната част на дясната страна на автобуса. Настъпил е удар, страничен за автобуса, при който детето е отблъснато напред по посоката на движение на автобуса и надясно, като от контакта е придобило и ротация в посока на часовниковите стрелки, гледано отгоре. Паднало е върху асфалта и се е спряло с глава в мястото, където при огледа на произшествието е установено петното от кръв върху пътното платно. Видно от мащабната схема на мястото на ПТП към заключението на КСМАТЕ, в близост до инцидента от другата страна на пътното платно има спирка на градския транспорт, както и кръстовище с ул. „Наука“, на която се намира училището. Следващата улица, с която се пресича булевардът, е ул. „Знание“ и преди кръстовището с нея, има пешеходна пътека, а 25-30 метра след това кръстовище се намира спирка на градския транспорт. Вещите лица изясняват, че водачът на автобуса, който се е движел с около 30 км/ч, е имал възможност, независимо дали е имало други ППС пред автобуса, да възприеме Р. от момента на излизането ѝ от задната дясна врата на автомобила и да предотврати удара с нея, в случай че тя се е движела с бавен, спокоен и бърз ход, като намали скоростта на автобуса и при възможност отклони движението му или спре управлявания от него автобус. Видно от показанията на водача, същият не е видял детето, а е разбрал от пътниците в автобуса, че е паднало на улицата. Няма данни видимостта да е била ограничена. Съдът кредитира показанията на св. С., доколкото са във връзка с протокола за оглед и заключението на експертите, че детето не е излязло внезапно на платното, а се е огледала, преди да предприеме пресичане. Ето защо, предвид заключението на вещите лица, че инцидентът е бил предотвратим при бавен, спокоен и бърз ход на детето, съдът намира, че е налице противоправност. Като съобрази, че ищцата е пресичала, за да стигне до училище, намиращо се на улица „Наука“, пресечка на булеварда на около 10 метра след мястото на инцидента, както и намиращата се в близост спирка на градския транспорт, съдът счита, че е налице нарушение на чл. 117 от ЗДвП, съгласно който при приближаване към място, където на пътя или в близост до него се намират деца, водачът на пътно превозно средство е длъжен да намали скоростта, а при необходимост - и да спре, както и на чл. 67, изр. второ ЗДвП, съгласно който водачите на пътните превозни средства от редовните линии за обществен превоз на пътници следва да вземат необходимите мерки за безопасност. Съществувала е възможност за водача на автобуса, независимо дали е имало други превозни средства пред автобуса, да възприеме мястото на пътното платно, на което се е намирало детето Р. от момента на излизането ѝ от задната дясна врата на автомобила и да предотврати удара с нея, като намали скоростта на управлявания от него автобус и при възможност отклони движението му или го спре. По тази причина невъзприемането от него на ищцата и опита ѝ за пресичане на пътното платно, са резултат от субективното поведение и липсата на проявено внимание от водача на автобуса към детето, а не са резултат на обективната му невъзможност да предвиди или предотврати настъпването на вредоносния резултат, която да изключва виновното му поведение. Неоснователни са оплакванията, че поради пресичане на забранено място, няма противоправност в действията на водача. Ищцата не е пресичала на място, на което има предимство, което ще бъде обсъдено в рамките на възражението за

принос, но тя е имала право да пресича пътното платно, за да стигне до училището, в което учи, макар и без да се е ползвала с предимство. Неоснователни са оплакванията, че след като не е кредитирал показанията на св. С., че детето е пресичало на пешеходна пътека, не е следвало да ги кредитира в цялост. Първоинстанционният съд е направил задълбочен анализ на показанията, като ги е съпоставил с останалите доказателства по делото, като правилно е преценил коя част от тях може да служи за обосноваване на изводите му. Невярно е твърдението в жалбата на „Лев инс“ АД, че водачът не е длъжен да наблюдава движението зад автобуса, а само пътната обстановка пред автобуса. Безспорно изискванията към водачите на пътните превозни средства са големи, особено към професионалните водачи на автобуси от градския транспорт и именно наличието на училище и спирка в близост правят поведението на водача противоправно. Не може да се приеме разбирането, че дори и да е възприел слизащото от автомобила дете, поради очакването придружителят му също да слезе и да го придружи до пешеходната пътека, водачът е действал правомерно. Наличието на дете на тротоара винаги представлява опасност, още повече предвид намиращото се в близост училище.

От заключенията на СМЕ и КСМАТЕ се установява и причинната връзка с настъпилите травми в областта на главата. Вещите лице по назначените СМЕ и КСМАТЕ изясняват в писменото си заключение и при изслушването си в съдебно заседание, че всички травматични увреждания на Р.Г. са в областта на лицето и отговарят да са получени от действието на (с или върху) твърд тъп предмет с охлузваща повърхност. Възможен е контакт с автобуса, по който поради дебелината му метална обшивка на каросерията при удар с пешеходец не винаги остават следи. При този контакт ищцата вероятно е получила лицево-челюстната травма, а от падането ѝ върху твърдата пътна настилка вследствие на този контакт - черепно-мозъчната травма, като поради възможното суперпониране (припокриване) на уврежданията същите не биха могли да бъдат категорично разграничени относно начина им на получаване.

За да определи справедливото обезщетение за тях, настоящият състав съобрази представената по делото медицинска документация, заключението на СМЕ и на КСМАТЕ в медицинската ѝ част и свидетелските показания. В резултат на инцидента ищцата е получила съчетана черепно-мозъчна контузия и гръден кош, изкълчване на хрущялна част на носна преграда, закрито счупване на носна преграда, счупени предни зъби, травматичен кръвоизлив около обшивката на мозъка и счупване на лицево-челюстни кости. При постъпването си в Клиниката по неврохирургия на УМБАЛСМ Н. И. Пирогов, тя била в ясно съзнание, с адекватно поведение за възрастта си, оплаквала се е от главоболие и нямала спомен за травмата. Престоляла в отделение по реанимация четири дни, след което лечението продължило в клиника по неврохирургия. Проведено е било комплексно медикаментозно и инфузионно лечение. През цялото време на болничния престой детето останало в ясно съзнание, без симптоми на менинго-радикулерно дразнене, без латерализираща неврологична симптоматика, без данни за гърчова активност, спокойна, афебрилна.

Лечението му продължило в Клиника по неврохирургия, Отделение по лицево-челюстна хирургия за периода 05.11.2018 г. - 09.11.2018 г. За периода 11.11.2018 г. - 13.11.2018 г. е било проведено повторно лечение в Отделението по лицево-челюстна хирургия поради оплаквания от лицева асиметрия, оток, болки и асиметрия на носната пирамида, счупени предни зъби. След проведени нови клинични изследвания, консултации с педиатър и анестезиолог и след предоперативна подготовка, Р. била оперирана на 12.11.2018 г. - под обща венозна анестезия била направена инструментална и мануална репозиция на носните кости, като оперативното ѝ лечение е било наложително за възстановяване функцията на носната кухина и естетичния външен вид на носа. При операцията се постигнало възстановяване на симетрията на носната пирамида. Протекъл гладък следоперативен период и била изписана с подобрение, без оплаквания и в добро общо състояние. Според вещите лица към момента на прегледа носната преграда на детето била възстановена и то дишало свободно през двете ноздри на носа си. На 26.11.2018 г. било извършено и изграждане с фотополимер на зъби 1/2; 1/1; 2/1; 2/2, като окончателното им възстановяване трябвало да бъде извършено след навършване на 16-годишна възраст. Лечението на ищцата продължило в домашно-амбулаторни условия. Според експертното заключение възстановителният период при ЧМТ с характер като тази на Р. продължавал до 2-3 години и преминавал през определени в клиничен и патоморфологичен аспект периоди, като този възстановителен период при ищцата към м. ноември 2019 г. все още не е приключил и не можело да се правели прогнози за в бъдеще, но развитието на травмената болест на мозъка до момента не давало основание за неблагоприятно въздействие върху интелектуалното развитие. Според заключението в резултат на получените травматични увреждания ищцата е претърпяла интензивни болки и страдания за срок от 30 дни, значителни до 2-3 месеца и умерени до момента на прегледа. Полученото многофрагментно счупване на носните кости е довело на пострадалата болки и страдания и затруднения при дишане през носа в продължение на около 45 дни, като през същият период детето е имало затруднения при хранене, поради смущения при дъвчене на храната.

Според св. Г. Г., който видял ищцата в болницата след настъпилото произшествие, тя имала видими наранявания по лицето и избити зъби. През време на болничното ѝ лечение не можела да се храни и пиела сокове. Не ѝ разрешавали да става от леглото. Тогава и понастоящем ищцата изпитвала главоболие, което налагало прием на обезболяващи, като лечението на зъбите ѝ също продължавало. Имала белези от нараняванията ѝ по лицето, установени и от заключението на комплексната съдебно-медицинска експертиза в лява челна област с неправилна окръглена форма и размери 2 x 2 см и в областта на вътрешния ъгъл на лявото око с вертикален ход и размери 10 x 3 мм. От случилото се с нея произшествие тя се е стресирала и затворила в себе си.

Съдът кредитира показанията на бащата на детето, съобразявайки потенциалната заинтересованост, тъй като са житейски логични и в синхрон с медицинските заключения

На обезщетение подлежат установените травми, болничния престой в различни

отделения и клиники – първоначално 17 дни и впоследствие още три дни, през които е направена операция за възстановяване функцията на носната кухина и естетичния външен вид на носа и лечение за изграждане на счупените зъбни коронки. Следва да се има предвид, че възстановителният период за черепно-мозъчна травма е до 2-3 години и не е приключил понастоящем, както и че предстои окончателно възстановяване при навършване на 16-годишна възраст на отчупените зъбни коронки. От значение са и възрастта на ищцата – 12 години, интензивните болки за около 30 дни, значителни до 2-3 месеца и умерени понастоящем, както и че счупването на носните кости и счупването на зъбните коронки са причинили на ищцата болки и страдания и затруднения при дишане и хранене в продължение на около 45 дни. Видно от приетите от настоящата инстанция медицински документи, възстановяването от ЧМТ не е приключило и ищцата продължава да е под наблюдение от невролог.

От значение са и конкретните икономически условия, отразени в лимитите на застрахователно покритие към релевантния за определяне на обезщетението момент – 23.10.2018 г., когато е настъпило произшествието. При определяне на обезщетението следва да се вземе предвид и съдебната практика по сходни случаи, като размерът му се определи на 90 000 (деветдесет хиляди) лева.

Неоснователни са оплакванията за занижен размер на обезщетението. Вярно е, че възстановителният период на ищцата не е приключил към момента, но развитието на травмената болест на мозъка до момента не дава основание за неблагоприятно въздействие върху интелектуалното развитие. Независимо че е лекувана в различни болнични отделения, общият болничен престой е двадесет дни, като през цялото време е била в ясно съзнание. Няма доказателства за твърдяната във въззивната жалба загуба на съзнание. Всички описани в жалбата фактори са отчетени в размера от 90 000 лева и той не следва да бъде завишаван. Представените пред настоящата инстанция амбулаторни листове са в подкрепа на приетото и от СГС въз основа на доказателствата пред него, че лечението на ищцата продължава в домашни условия под наблюдението на личния лекар и невролог.

Неоснователни са и оплакванията за завишен размер на обезщетението. Размерът отразява факта, че травмите са в областта на главата, като мозъкът е определящ за всички останали органи и системи в човешкото тяло, както и че възстановителният период не е приключил и към момента. Като се съобрази, че става дума за дете с все още неприключило физическо развитие, продължаващите и към момента болки в главата, макар и умерени според заключението на КСМАТЕ, обезщетението отговаря на критерия справедливост.

По повод наличието на принос съображенията на въззивния състав са следните. От доказателствата по делото се установява, че пострадалото дете е пресичало на необозначено за целта място, на което няма обособена пешеходна пътека в нарушение на чл.113, ал.1 от ЗДВП. Пресичането на необозначено място без съобразяване с движението на автобуса е станало причина за инцидента, поради което е налице основание за

приложение на чл.51, ал.2 от ЗЗД. Степента на приноса е правилно определена от първата инстанция на 30%, като се съпостави поведението на водача и факта, че пешеходецът е дете и предвид данните за видимост към нея, без значение дали е на тротоара или пресича. Показанията на св. С. в частта им относно предприетото от детето пресичане на платното по обозначена на него пешеходна пътека се опровергават от установените данни въз основа на изслушаните експертизи, поради което съдът не им дава вяра. Невярно е и твърдението във въззивната жалба, че не е имало пресичане на пътното платно, тъй като училището се намира от същата страна, от която е слязла ищцата. Тази защитна теза, освен че противоречи на изложения в исковата молба механизъм на инцидента, не намира никаква опора в заключенията на АТЕ и КСМАТЕ, протокола за оглед, а дори и в показанията на св. С..

По повод възражението за принос поради неупражнен постоянен контрол спрямо малолетното дете от родителите му, въззивният съд намира, че родителите не са страна в настоящото производство, а техните действия не могат да се вменят във възражение за съпричиняване срещу дъщеря им. Съгласно Решение № 146/28.05.2019 г. по гр.д. 4482/2018, IV ГО на ВКС противоправното поведение на трети лица не изключва отговорността на делинквента освен ако не прекъсва напълно причинната връзка между действията му и настъпилите вреди. Наред с това, съгласно чл. 8, ал. 8 от ЗЗДет родителите, настойниците, попечителите или другите лица, които полагат грижи за дете, са длъжни да не оставят без надзор и грижа децата до 12-годишна възраст, ако с това се създава опасност за тяхното физическо, психическо и нравствено развитие. Към деня на инцидента ищцата е била навършила 12 години и дори и формално няма нарушение на задължението на родителите по този закон.

Справедливото обезщетение от 90 000 (деветдесет хиляди) лева, намалено с 30 % , е 63 000 (шестдесет и три хиляди) лева, се дължи от ответника със законната лихва с начална дата приетата от първата инстанция, срещу която няма въззивни доводи.

По изложените съображения първоинстанционното решение следва да бъде потвърдено.

С оглед оставянето на двете жалби без уважение и невъзможността в представения на л. 25 от настоящото дело договор за правна защита и съдействие да се отграничи каква част от възнаграждението за всеки един от елементите на процесуалното представителство пред въззивната инстанция се формира, за настоящата инстанция не следва да се присъждат разноски.

Предвид горното, съдът

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №260709 по гр.д. 5666/2019 г. на СОФИЙСКИ ГРАДСКИ

СЪД, ГО, 29 състав.

РЕШЕНИЕТО може да се обжалва в едномесечен срок от връчването му на страните пред ВКС по реда на чл.280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____